

PODKRAJ

V podkrajsko faro spadajo: Podkraj, Trševje, Hrušica, Vodice, Višnje in Bela. Pravijo, da so Podkraju dali ime Vodičarji, ki so rekli: "Pojdimo pod naš kraj." Morda pa ima vas svoje ime, ker je potisnjena "vkraj", pod gore. Ravnina pred vasjo je tako prihranjena za njive in travnike.

Vas je lepa, skoraj vse hiše so obnovljene.

V starih časih so ljudje v Podkraju živeli od gozda in oglarjenja. Tudi moj stari oče je bil oglar. Delal je kope po vseh okoliških gozdovih, celo v Nadrtu za Hrušico.

Danes so ljudje zaposleni v gozdu, na Colu v Alpini, v Ajdovščini in drugod. Zemlja ne da dosti. Pridelamo krompir, repo in zelje, od sadja pa tepke, iz katerih so delali mošt.

Podkrajci so že od nekdaj hudi polharji. Moj stari oče je lovil polhe do osemdesetega leta. Njemu so prijemale tudi na brinju. Vedno jih je prinesel domov polno vrečo.

Okrog Podkraja je veliko brezen in podzemnih jam, ki pa niso raziskane. (1978/79, št. 3)

MARKO Puc, 8.r.

ŠE O PODKRAJU

V starih časih so se ljudje iz Podkraja, Hrušice, Trševja, Vodice in Višenj ukvarjali z drvarstvom in oglarstvom. Hruševski gozdovi so bili tedaj last kneza Windischgratza in grofa Lanthierija. Le malo so se v tistih stoletjih ukvarjali s poljedelstvom. Njiv, travnikov in pašnikov je imel Podkraj malo.

Samo v Višnjah in Beli je bilo nekaj vinogradov. Glavni pridelki so bili: repa, korenje, krompir, zelje, koruza, sočivje in sadje. Dobro so rodile tepke. Iztisnili so lahko mnogo mošta. Trgovali so z lesom. Če bi tega zmanjkalo, bi Podkrajci obubožali in bi trpeli lakoto. Imeli so tri mline. Dva na Vodicih in enega v Beli. Podkrajsko vodovje je neznatno. Najpomembnejši je hudournik Bela. Bolj znamenite so gore nad Podkrajem. Najvišja je gora Sveti Duh. Potem so še: nad Višnjami je 899 m visok Korenov vrh, nad Vodiciami so 1252 m visoke Strlice in 1265 m visok Streliški vrh, s katerega je menda langobardski kralj Alboin opazoval Italijo. V Beli naj bi bil takrat zdravilni vrelec.

Že takrat pa so se Podkrajci ukvarjali s polharstvom.

Po hruševski cesti so menda rimski vojskovodje vodili svoje čete. Takrat, ko je bila ta knjiga pisana, je bil v Hrušici še rimski zid. V Hrušici je mnogo spomenikov iz časa Rimljanov. Leta 1828 in 1864 je vas opustošil požar. Prvi

učitelji so bili duhovniki. Leta 1876 so Podkrajci odkupili sedanje šolsko poslopje od grofa Lanthierija. Velike zasluge za to je imel tedanji župan Josip Bajc iz Višenj št. 18. Prvi učitelj, Franc Brence, je poučeval tudi odrasle računstvo, branje, pisanje in petje, že preden se je začel reden pouk v sedanji odkupljeni šoli. To je bilo že leta 1858.

(Vse, kar sem napisal v tem sestavku, sem povzel po knjgi, ki nima platnic in ne naslova *.) (1978/79, št.3)

MARKO Puc, 5. b r.

---

*Postonjsko okrajno glavarstvo (To smo ugotovili kasneje.)